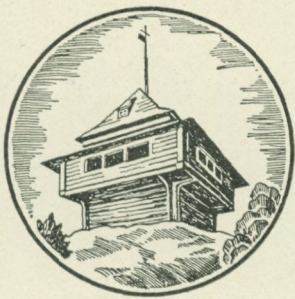

**NORDISKA MUSEETS OCH
SKANSENS ÅRSBOK 1941**

FATABUREN

NORDISKA MUSEETS

OCH SKANSENS ÅRSBOK

1941

Redaktion:

ANDREAS LINDBLOM · GÖSTA BERG · SIGFRID SVENSSON

Omslaget: Kronprinsen och prins Gustaf Adolf på Skansen vid defileringen under "Det frivilliga försvars dag" den 15 september 1940. Foto Dagens Nyheter.

Tryckt hos

Tryckeri Aktiebolaget Thule, Stockholm 1941

BESTICK FRÅN KARL XI:s TID

Bland de många kostbara ting, som den 15 oktober 1937 kom i dagen vid rivningsarbete i huset Lilla Nygatan 5 i Stockholm och som därefter under uppseendeväckande former bekantgjordes som Loheskatten, fanns ett alldeles utsökt litet matbestick, vars delar av oädel metall dock efter tvåhundra år i jorden skattat åt förgängelsen. Besticket, som låg i ett efter omständigheterna märkvärdigt väl bevarat etui, utgjordes av sked, kniv och gaffel med skaft av silver i filigran. Skeden var i sin helhet av silver och på bladets undersida försedd med tvenne stämplor, en stadsstämpel och en mästarstämpel, av vilka framgick, att guldsmeden var Erhard Warnberger i Augsburg. Denne, som gifte sig 1660 och då troligen började sin verksamhet som självständig yrkesman, avled år 1700, varmed den yttersta gränsen framåt i tiden är given för bestickets tillkomst. Huruvida det kommit i Lohesläktens ägo före eller efter sekelskiftet är omöjligt att avgöra.

Genom Vännernas förmedling har Nordiska museet under år 1940 kunnat tillföra sina samlingar ett dylikt, här avbildat bestick av Erhard Warnberger, vilket enligt en osäker tradition skall ha tillhört Karl XI. Det överensstämmer i alla avseenden med Loheskattens och ståldelarna äro utan minsta vank. Formatet är detsamma som hos det loheska besticket och skeden, som med undantag av filigransskaftet är förgylld, har en längd av 14,6 cm. Skedens och gaffelns skaft sakna botten under trådmönstret och ha heller aldrig haft sådan. Däremot är knivskaftet försett med en silvercylinder under knypplingen, tydligen för att ge erforderlig styrka åt detta med kraft förda verktyg. Besticket kan näppeligen betraktas som ett särskilt representativt prov på det högtstående tyska silversmidet vid 1600-talets slut men har ett avgjort intresse för oss som exempel på en ej ovanlig svensk importvara.

Marshall Lagerquist.

